

ŞƏRQ qapısı

Doğma, canım-varlığım qədər sevdiyim Azərbaycanım mənim qibləgahımdır

Qəzet 1921-ci ildən çıxır

Təsisçi: Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi və Nazirlər Kabineti

Sayı: 168 (23.580)

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

www.serqqapisi.az

3 oktyabr 2020-ci il, şənbə

Qiyməti 20 qəpik

Rəsmi xronika

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 2-də "Əl-Cəzirə" televiziya kanalına müsahibə verib.

Qarabağ problemi iki yüz ildən artıqdır ki, ortaya atılıb. Rusiya ilə Qacarlar İrəni arasında XIX əsrin əvvəllərində aparılan müharibələr nəticəsində 1805-ci ilin may ayında "Kürəkçay" müqaviləsi ilə Qarabağ xanlığı Rusiyanın tərkibinə daxil edilib. Həmin müharibələrin yekununda, xüsusilə Türkmənçay müqaviləsi ilə İran ərazisindən ermənilər Azərbaycan torpaqlarına köçürülüb. Həmin ərazilərdən biri də Dağlıq Qarabağ idi. Bu illərdə Cənubi Qafqazda ermənilərin dövləti olmamışdır. Xarici havadarlarının köməyi ilə 1918-ci ildə Ararat Respublikası – erməni dövləti yaradıldı. Bu illərdə Ermənistan dövlətinin sahəsi "Batum" müqaviləsinə (1918, 4 iyun) görə 9 min kvadratkilometr idi. Bununla kifayətlənməyən Ermənistan dövləti Azərbaycanın bir sıra torpaqlarına ərazi iddiaları irəli sürdü. Qarabağın, Zəngəzurun və Naxçıvanın onlara verilməsini tələb edirdilər. Ermənilər Qarabağın dağlıq ərazisində kompakt halda yaşayırdılar. 1918-1921-ci illərdə apardıqları açıq təxribat yolu ilə Qarabağın bir hissəsini

Azərbaycan Ordusu qələbəni yaxınlaşdırır

qarşısı alındı və iyulun 4-də Qafqaz Bürosunun qərarı ilə Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın tərkibində saxlanıldı. Ermənilər isə bunu Azərbaycanın tərkibinə verilməsi kimi qeyd edirlər ki, bu, tamamilə yanlışdır. Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın tərkibində idi və tərkibində də saxlanıldı. SSRİ yarandıqdan sonra (1922, dekabr) ölkə rəhbərliyində Mikoşyan, Kirov, Orconikidze, Çiçerin kimi adamlar erməniləri himayə

tariyyət hüququ verildiylə halda, nə üçün azərbaycanlılara muxtariyyət verilmədi? İkili siyasət həmin dövrdən davam edirdi.

XX əsrboyu erməni millətçiləri dəfələrlə Dağlıq Qarabağı Ermənistanla birləşdirməyə cəhdlər etmiş, lakin bunu reallaşdırma bilməmişlər.

Mixail Qorbaçovun hakimiyyəti dövründə ermənilər üçün əlverişli fürsət yarandı. Baş katib ermənipərəst olduğundan, Aqambekyan,

Ermənistanla birləşdirmək istəyirdilər. Artıq 1922-ci ildə Sovetlər Birliyi yaranmışdı və onların havadarları da artmışdı. 1921-ci il iyulun 3-də Qafqaz Bürosu Dağlıq Qarabağın Ermənistanla verilməsi haqqında qərar qəbul etdi. Azərbaycan Xalq Komissarları Sovetinin sədri Nəriman Nərimanovun qəti mövqeyi sayəsində bunun

edirdilər. Nəticədə, 1923-cü il iyulun 7-də 80 minə yaxın erməninin yaşadığı Dağlıq Qarabağa Azərbaycanın tərkibində mədəni muxtariyyət verildi. Bununla gələcək bələlərin, qarşıdurmanın əsası qoyuldu. Halbuki bu dövrdə Ermənistan 350 min, Gürcüstanda bundan da çox azərbaycanlı yaşayırdı. Maraqlıdır, ermənilərə mux-

Sitaryan, Xaçaturov, Şahnazarov kimi erməniləri ətrafında yığığından, onların dediklərinə əməl edirdi. Azərbaycan rəhbərliyinin zəifliyi (K.Bağirov, Ə.Vəzirov, Ə.Elçibəy, A.Mütəllibov) və hakimiyyət çəkişməsi ermənilərin Dağlıq Qarabağa yiyələnmələri üçün şərait yaratdı. Ermənilər nəinki Dağlıq Qarabağı, onun ətrafındakı 7 rayonu da (Ağdam, Füzuli, Cəbrayıl, Zəngilan, Laçın, Kəlbəcər, Qubadlı) işğal etdilər, azərbaycanlıları qaçqın və köçkün vəziyyətinə saldılar.

Ulu öndər Heydər Əliyevin ikinci dəfə siyasi hakimiyyətə qayıdışı ilə atəşkəsə nail olundu (1994) və problemi həll etmək üçün ATƏT-in Minsk qrupu yaradıldı. Minsk qrupu BMT-nin əsas müddəası olan – Ermənistan qoşunları Azərbaycan torpaqlarından qeyd-şərtsiz və tamamilə çıxarılmalıdır prinsipini nəzərə almadı və problemi həll etmək istəmədi.

İşğal faktını bir dəfə də olsa, qeyd etmədi, dilinə gətirmədi. Bundan istifadə edən Ermənistan Respublikası Azərbaycana qarşı yeni ərazi iddiaları irəli sürməyə başladı, təxribatlar törətdi, himayədarlarının sayəsində silahlandı. Nəticədə, 2016-cı ilin aprel təxribatı, 2020-ci ilin iyul hadisələri baş verdi. Azərbaycan Ordusu ermənilərə layiqli cavab versə də, onlar

qələri – şəhər və kəndlər toplardan, qradlardan atəşə tutuldu. Bir neçə gündür ki, Ermənistan silahlı qüvvələri Cəbrayıl, Füzulini, Goranboyu, Tərtəri, Bərdəni, Naftalanı və başqa şəhər və kəndlərimizi, dinc sakinləri atəşə tutur, evləri, sosial obyektləri dağıdır. Erməni vandallarının atəşi nəticəsində 21 dinc sakin həlak olmuşdur ki, bunlardan da ikisi məktəblidir. 55 nəfər yaralanmış, 200-ə yaxın ev, sosial obyekt qismən, yaxud tamamilə dağıdılmışdır.

nəticə çıxara bilmədilər. Açıq-aşkar Azərbaycanla müharibə dili ilə danışımağa başladılar, Azərbaycanı hədələdilər, "Gəncəni tutarıq", "Mingəçevir Su Anbarını partladarıq" kimi sərsəm fikirlər söyləməyə başladılar.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev bir sıra beynəlxalq tədbirlərdə Ermənistanın baş naziri N.Paşinyana qarşı onun mövqeyindən əl çəkəməsini söylədi. Lakin dünya birliyi, beynəlxalq təşkilatlar, aid qurumlar əməli bir iş görmədi.

Nəticədə, Ermənistan 27 sentyabr 2020-ci il tarixdə Azərbaycana qarşı yeni təxribata əl atdı. Sərhəd rayonları, yaşayış məntə-

Azərbaycan Ordusu əks-hücum əməliyyatına başlamağa məcbur olmuş və erməni vandallarına lazımı dərs verməkdədir. Çoxsaylı erməni qüvvələri öldürülmüş, 200-dən çox tank və zirehli texnika, 230-a yaxın artilleriya qurğuları, 120-yə yaxın nəqliyyat vasitələri, 1 ədəd S-300 zenit-raket qurğusu və başqa vasitələr məhv edilmişdir. Qəhrəman əsgər və zabitlərimiz bir neçə yaşayış məntəqəsini, yüksəklikləri, idarəetmə punktlarını və Murovdağ yüksəkliyini ələ keçirmiş, erməni qüvvələrinin bəziləri silah-sursatını, nəqliyyat vasitələrini, döyüş bayrağını, rəsmi sənədləri ataraq qaçmışlar. Döyüş meydanında biabırcasına məğlub olan erməni silahlı qüvvələri bunun acığını Azərbaycanın dinc sakinlərindən, kənd və şəhərlərdən çıxmağa çalışırlar. Lakin bir həqiqət bizim üçün aydındır ki, torpaqlarımızı azad edəcək, bayrağımızı Xankəndidə, Şuşada və işğaldan azad edəcəyimiz başqa müqəddəs ərazilərimizdə dalğalandıracağıq.

Son günlərin döyüşləri qələbəmizin yaxın günlərdə olacağına bizi inandırır. Ali Baş Komandan, ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanın şanlı ordusu erməni vandallarına əl bir dərs verəcəklər ki, tarixboyu onlar bunu unutmayacaqlar. Əzəli və tarixi Azərbaycan torpaqları, Qarabağ yağı düşməndən azad ediləcək, qaçqın və köçkünlər öz yurdlarına dönəcəklər. Xalqımız yaxın günlərdə qələbə sevincini yaşayacaq. Hakimiyyət, ordu-xalq, xalq-ordu birliyi bunu qətiyyətlə deməyə imkan verir.

İsmayıl HACIYEV
akademik

